HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

קובעת לה וסת. לסמוך עליה להיות דייה שעתה דתנן (נדה דף ג.) כל אשה שיש לה וסת דייה שעתה ולא מטמאינן לה למפרע מעת לעת ועוד דאם קובעת לה וסת והגיע זמן וסתה ולא בדקה טמאה לחורה בזמנו בת[ב] : **ואינה מטהרת מן הוסת.** אפילו נעקרה פעמים שבדקה בג׳ וסתות ולא ראתה ושינתה ראייתה ליום אחר ב׳ פעמים אפילו הכי מחזקינן וסתה לכשיגיע ואם לא בדקה טמאה לחורה בזמנו בת[ג] : **אדעתא דהכי לא גרשתיך.** אילו הייתי יודע שאת בת בנים לא גרשתיך ונמצא גט בטל למפרע: **מתקיף לה רב פפא.** ואי מני בעלה לבטולי גט בהכי כי אתת מאי הוי אנן מי אתקינן הא ודאי אדעתא דהכי לא גרשה אלא מדאתקינן ודאי לא מני לבטולי לאמרינן ליה מספיקא קא מגרשת לה ולא איכפת לך בה וגמרת בדעתיך לגרושין: **אלא.** אי איכא למפטריה הכי פטרינן ליה לאמרינן ליה השתא היא דאיברית שחזרה להיות בריאה מחולייה: **מינה.** יודע אני שמתמתה הוא שאין לי בנים ולא אתן כתובה: כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינה מזרעת[ד] : הוא

ושור המועד. רבי לא פליג אקרא אלא כלומר התם מתקיימין דברי רשב״ג דלא מיתחזיק אלא בתלת זימני[ד] :

נישאת למי שאין לו בנים תצא בלא כתובה. משמע דמן השני יש לה כתובה וכן משמע בסמוך דקאמר ניתנת לשליש ולא היו לה בנים מהו דליתבעוה הנך קמאי משמע שהשני נתן לה כתובה ותימה לר״י דאמאי יש לה כתובה מן השני הא כיון דאסר לה לשלישי א״כ סבר דבתרי זימני הוא חזקה וכ״ת משום דאמרה ליה השתא הוא דכחשי ונסתפקה שדהו אם כן מאי קבעי ניתנת לשלישי כו׳ מי מצי אמרי לה דאיגלאי מילתא דאת גרמת או דלמא מיצית אמרה להו השתא הוא דכחשי מצית אמרה להו השתא הוא דכחשי איבעיא להו נישאת לרביעי והיו לה בנים מהו דתיתבעה לשלישי אמרינן לה תיקותיך יפה מדיבוריך דמצי אמר לה אנא אדעתא דהכי לא גרשתיך מתקיף לה רב פפא אי איהי שתקא אנן מי שתקינן נמצא גט בטל ובניה ממזרין ואלא

קובעת לה וסת עד שתקבענה שלש פעמים ואין מטהרת מן הוסת עד שתעקר ממנה שלש פעמים ושור המועד דתנן[ה] אין השור נעשה מועד עד שיעידו בו שלשה פעמים: ת״ר ניסת לראשון ולא היו לה בנים לשני ולא היו לה בנים לשלישי לא תנשא אלא למי שיש לו בנים נישאת למי שאין לו בנים תצא בלא כתובה איבעיא להו נישאת לשלישי ולא היו לה בנים מהו דליתבעוה הנך קמאי מי מצו אמרי לה איגלאי מילתא דאת הוא דגרמת או דלמא מצית אמרה להו השתא הוא דכחשי מצית אמרה להו השתא הוא דכחשי איבעיא להו נישאת לרביעי והיו לה בנים מהו דתיתבעה לשלישי אמרינן לה אנא אדעתא דהכי לא גרשתיך מתקיף לה רב פפא אי איהי שתקא אנן מי שתקינן נמצא גט בטל ובניה ממזרין ואלא

אמרינן השתא הוא דבריתא: הוא אמר מינה והיא אמרה מיניה אמר רבי אמי דברים שבינו לבינה נאמנת וטעמא מאי היא קיימא לה ביורה כחץ הוא לא קים ליה ביורה כחץ אמר איהו איזיל אינסיב איתתא ואיבדוק נפשאי אמר רבי אמי אף בזו יוציא ויתן כתובה שאני אומר כל הנושא אשה על אשתו יוציא ויתן כתובה רבא אמר נושא אדם כמה נשים על אשתו והוא דאית ליה למיזיינינהי הוא

לא מחזקינן לה בעקרה עד דאיתחזק בתלת זימני וא״ת מן השלישי נמי לא תפסיד כתובה דתימא ליה השתא הוא דכחשי כמו שאומרת לראשון ולשני י״ל דטענה דהשתא הוא דכחשי לא מהני להוציא אלא לענין שלא תחזיר מה שגבתה מראשון ומשני אבל קשה לאי בשהה עמה י׳ שנים היכי קאמר בסמוך גבי ניתנת לרביעי והיו לה בנים או דלמא מני אמר לה אדעתא דהכי לא גרשתיך והא אע״ג שהיא בת בנים על כרחו הוא צריך לגרשה כיון דלא זכה ליבנות ממנה לכך נראה לר״י דלאלתר תצא שלא בכתובה ולא משום קנס דקנסוה כמו בשניות לפי שניתנת באיסור מדקבעי בסמוך ניתנת לרביעי והיו לה בנים או דלמא מני אמר לה אדעתא דהכי לא גרשתיך והא אע״ג שהיא בת בנים על כרחו הוא צריך לגרשה כיון דלא זכה ליבנות ממנה לכך נראה לר״י דלאלתר תצא שלא בכתובה ולא משום קנס דקנסוה כמו בשניות לפי שניתנת באיסור מדקבעי בסמוך ניתנת לרביעי והיו לה בנים מן הרביעי מחרת ותובעת לשלישי דאיגלאי מילתא דלאו מקח טעות הוא וכן מצא ר״י בהלכות דרב יהודאי גאון דבלא הכיר בה מיירי אבל הכיר בה יש לה כתובה והא דקתני בתוספתא ניתנת למי שאין לו בנים תצא שלא בכתובה מפני שנישואיה נישואי מיעוט נראה שהסופרים טעו וכתבו מיעוט במקום טעות דלא שייך כאן לשון מיעוט כלל: **אי איהי שתקא אנן מי שתקינן.** וא״ת דתנן בהשולח (גיטין מו: ופס) המוליא אשתו משום אילונית רבי יהודה אומר לא יחזיר כו׳ נשאת לאחר והיו לה בנים והיא תובעת כתובתה א״ר יהודה אומר לה שתיקותיך יפה מדבוריך והשתא תקשה התם אי היא שתקה אנן מי שתקינן וי״ל התם כיון דתקינן לרבי יהודה דלא יחזיר ליכא למיחש לקלקולא ורבנן אע״ג דיחזיר לא חיישינן התם לקלקולא כיון דלא[ו] חשיב לבדוק יפה בסימני אילונית גמר בדעתו לגרש בכל ענין ולהכי שתקינן וכי תובעת כתובתה מני אמר לה אדעתא למיתב כתובה לא גירשתיך אבל הכא דליכא תקנה דלא יחזיר פריך שפיר היכי שתקינן ואפי׳ רבנן דלא חיישי התם לקלקולא היינו דוקא בספק אילונית דכיון דלא חשש לבדוק יפה גמר לגרש בכל ענין אבל הכא אין בידו לבדוק ומוכיח הדבר שמשום הכשולה אבר נישאת לבנים ולא היו לה בנים שם רע ונדר ואילונית אני מויאלך והכא אע״ג דלא אמר לה משום עקרות אני מויאלך מני מקלקל לה כדפי׳ ומשני דהכא לא שייך קילקולא דאמרינן השתא הוא דבריתא וכשעה שגירשה לא היתה ראויה אבל בשם רע ונדר ואילונית איכא קלקולא כשנתגלה בסוף שהשם רע היה שקר ולא היתה אילונית גם מתחלה דאם היתה לא הוה בריאה לעולם ונדר נמי כיון שיכול להפר כאילו לא היה נדר ואם תאמר דבפ״ק דנדה (דף יג: ופס) אמר גבי אשה שאין לה וסת לא יחזיר אפי׳ הדר ואיתקן משום קלקולא והשתא הא אין יכול לקלקלה לאמר השתא הוא דבריאת כדאמרי׳ הכא ואר״י דלא דמי דקלקול בנים אין רפואה מועלת כ״כ ולכך בשעה שגירשה לא היתה בת בנים דלא שכיח[ז] שתרפא לגמרי מגרש לה אבל קלקול דוסת שכיח להתרפאות ולא גמר ומגרש דיאמר אילו הייתי יודע שסת מועיל לה לא הייתי מגרשה וה״ר שלמה מדריו״ם תירץ דהתם יש לחוש שתקבע וסת כמו שהתחילה לקבוע סמוך לגירושין דליכא למימר השתא הוא דבריאת דהא איגלאי מילתא למפרע דבעוד שהיתה תחתיו איבריאת: **שבינו לבינה היא נאמנת.** תימה דבמאי איירי דאי בשהתה עשר בנים עמו למה לי טעמא דאין יורה כחץ אפילו יורה כחץ נמי יוליא ויתן כתובה לפי שלא זכה ליבנות ממנה ואי לא שהה ניחוש שמא עייניה נתנה באחר כמשנה אחרונה דסוף נדרים (דף 5:) דתנן בראשונה היו אומרים ג׳ נשים יולאות ונוטלות כתובה השמים ביני לציבו פי׳ גלוי לשמים שאין יורה כחץ דהכי משמע התם בגמרא כו׳ חזרו ואמר שלא תהא אשה נותנת עייניה באחר ומקלקלת על בעלה אלא השמים ביני לציבו יעשו דרך בקשה יבקשו שניהם רחמים או כמו שפר״ח שיעשו סעודה ויתפייסו וכ״ת התם באינה באה מחמת טענה והכא בבאה מחמת טענה מ״מ ניחוש שמא נתנה עייניה באחר ועוד דהתם אם אין באה מחמת טענה מאי נפקא לה מיניה ובמשנה ראשונה למה אמרו יוליא ויתן כתובה והיא דסוף שמעתין דכופין בבאה מחמת טענה ולא חייש׳ שמא עייניה נתנה באחר ליכא לאוקמא בידוע שהוא עקור או בשהתה עמו י׳ שנים ויש לו בנים מאשה אחרת דאי לאו דבאה מחמת טענה לא היו כופין משום ביטול פריה ורביה כיון דיש לו בנים והך דהכא ליכא לאוקמה בשהה י׳ שנים ויש לו בנים ובאה מחמת טענה דא״כ אפי׳ יורה כחץ נמי כופין כיון דלא זכה ליבנות ממנה ומיהו י״ל קלא הכיון דיש לו בנים אין לתלות[ו] באושא שלו אלא אית לן למימר דאדרבה איהי היא דלא זכתה כדאמר לעיל ולכך לריכה טעם דיורה כחץ ואע״פ שיש לו בנים מאשה אחרת שמא אח״כ נתקלקל ויש להאמינה דמוכח מילתא דשהה י׳ שנים ולא ילדה ומה שלא אמרה מיד משום דעד י׳ שנים לא היינו חוששין לדבריה דהוה תלינן בעייניה נתנה באחר א״ג איכא לאוקמה בדלא שהה עמה י׳ שנים ובבאה מחמת טענה דכיון שיש לה טענה מעליא לא רלו להפסידה ואוקמוה אדין משנה ראשונה דלא חשו לעייניה נתנה באחר והיא דנדרים באינה באה מחמת טענה ומ״מ למשנה ראשונה יוליא ויתן כתובה משום דשמא אין לה הנאת תשמיש כ״כ כשאין יורה כחץ או שטוענת שרוצה שיהא לה זכר דמי שאין לו בנים חשוב כמת והכ״ר יאחז בן רבינו מאיר פירש דהכא איכפת לשלישי קאי דאמרו תנא בלא כתובה וקמ״ל דאי אמרה דאין יורה כחץ דנאמנת ולא תפסיד כתובתה ממנו דחזיא ליה כיון דאין יורה לבנים וקשה לר״י דמתוך הלשון משמע דהוא אמרה מיניה דמתמת שהיו יחד הרבה ולא הולידו מחמת כן באים לב״ד ועוד ק״ק דלמה אין לחוש שטוענת כן ומשקרת בשביל כתובה וה״ר שמואל ב״ר חיים פירש דהכא איירי כששהתה עם השלישי י׳ שנים וכרשב״ג דאמר בתלת זימני הויא חזקה דמסקנא דשמעתין כוותיה אתיא דקאמר הוא אפילה

דיורה כחץ הוא ואמאי מפקי׳ מינה כתובה. וגבי מתני׳ דנדרים נמי ששנינו דשלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה איכא לעיוני הכי דאפי׳ משנה אחרונה לא פליג למשנה ראשונה אלא משום עיניה נתנה באחר הא לאו הכי כייפי׳ לאפוקי ויהיב לה כתובה ומ״ש מנה לי בידך והלה או׳ איני יודע פטור. וי״ל כיון דנתחייב לו בשעת נשואין

ז) נראה דל״ל בכה״ג מאי אי בעל מהימן או דהיא מהימנה ומסתבר דאיהו מהימן וכו׳.

מסורת הש״ס

ה) ב״ק כג: ע״ש, ו) [נדה טו.], ז) [מגיהה טו.], ד) [עי׳ בתוספות בדיבור שלאחר זה ד״ה נשאת כו׳ דבשור המועד בת פליג כדפירשת לעיל כו׳], ה) [ב״ק מו: ב״ב נב:], ו) תוס׳ ל״ל בעוש״ש,

גליון הש״ס

גמ׳ היא קיימא לה ביורה בחץ. עיין נדה דף מג ע״ב תד״ה בראוייה:

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה אי איהי וכו׳ כיון דלא חשש לבדוק יפה: (ב) בא״ד דלא שכיח שתתרפא וגמר ומגרש לה:

תוספות ישנים

שור מועד דתנן. וא״ת היאך יתלוק רבי על זה הלא מקראי שמעינן לה בפרק בילד הרגל (בב״ק כג.) וליכא מאן דפליג גבי תמול חד שלשום תמי וכו׳ דמשמעות דורשים אינה בייהיו וי״ל אה״נ ומ״מ מיימי לאיה (ומוכח) [ומוכיח] מקרא כרשב״ג דבתלתא זימני הויא חזקה. וא״כ יש לנו לומר הכהין עמו בכל מקום דבג׳ זמני הויא חזקה: **א)** ומסופק הר״י מה הא דקאמר תנא ר״ל נאלתר לו לאחר עשר שנים. ונראה דר״ל נאלתר מדאמרינן לקמן דאמר לה אדעתא דהכי לא גרשתיך. ואי מיירי לאחר עשר שנים מאי קאמר אדעתא דהכי לא גרשתיך הלא בעל כרחו מגרש לה כדאמרינן בתמני׳ אלא ודאי נאלתר תנא אלא בעמה משום דכיון שעברה על דברי חכמים שתכריח לעשות לו קנסין לה. ג״כ מ״מ אמרינן תנא משלישי בלא כתובה דמקח טעות שהיתה בת בנים ולא יודעתי דמני לימיר אני לא יודעתי וקשה דאמר לקמן אם הוא דגרמת ואי נאלתר מאי קאמר דאמת אם תשהה עמו עשר שנים תנה. לכ״ל דלאחר עשר שנים קאמר תנא. והא דקאמר לקמן דאמר לה אדעתא דהכי לא גרשתיך. ה״ק אם יפה אליהו ויאמר דבת בנים היא לא הייתי מגרשה וכל אשר כפיהו ב״ד לחוליא כפיית טעות היתה. ור״ל תנא בלא כתובה ובלא תוספת דנשים שאמרו חכמים דיולאות ואין להם כתובה אין להם תוספת: **השתא** הוא דכחשי. ואין להקשות א״כ משלישי נמי אמאי אין לה כתובה אמר השתא הוא דכחשי וי״ל דטענת השתא הוא דכחשי מועלת לענין שלא יוליאו שני בעליה את הכתובה שנתנו בידה אבל אינה מועלת להוליא הכתובה מיד השלישי: שתיקותיך יפה לין מדבוריך. משום דאמר לה אילו הייתי יודע שכן הוא אפי׳ אם נותנים לי מאה מנה לא הייתי מגרשך ונמצא גט בטל וכמה מטיבים ותימה דבגיטין משמע דלא אמר לה הכי אלא כשאומר לה משום שם רע אבי מויאלך. אבל הכא לא פירש לה דמשום עקרות הוא מויאלה וא״כ אפילו אמרה ליה לא גרשתני משום עקרות אתה טוען גט דודאי משום שאתה גרשתני. וי״ל דה״ל דמייירי שפיר דמשום עקרות הוא מויאלה ופעמ״כ ים הוכחה בדבר דמשום עקרות הוא מויאלה שהרי יצתה בלא כתובה ויכול לומר אילו הייתי יודע שלא היתה עקרה לא הייתי יכול לגרושה. אבל המוליא אשתו משום שם רע צריך לפרש דאם

עין משפט נר מצוה

קיז **א** מיי׳ פ״ו מהלכות מזקי ממון הלכה ג:

קיח **ב** מיי׳ פט״ו מהלכות אישות הלכה יד סמג עשין מט טוש״ע אה״ע סימן קנד סעיף יז [וכרב אלפס עוד סוף פ״ו דכתובות דף קב.]:

קיט **ג** טוש״ע שם סעיף יח:

קכ **ד** שם סעיף יט:

קכא **ה** ו מיי׳ שם [ה״ח וה״ט] טוש״ע שם סעיף ו:

קכב **ז** מיי׳ פי״ד שם סמג שם טוש״ע אה״ע סימן ג סעיף ט וסימן עו סעיף ז:

מוסף רש״י

ואין מטהרת מן הוסת. לאסורה כל ימי וסתה שמא מראה (נדה סג:).

תוס׳ חד מקמאי

אמר אזול ואנסיב אתתא ואבדוק נפשאי אמר רב [אמי] אף בזו יוציא ויתן כתובה לפי׳ רב אחא משבתא ולפי׳ המאור איכא לפרושי דאמילתא דלעיל קאי דאמרה איהי מיניה ואמר איהו אזול ואבדוק נפשאי דאנסיב אתתא ואם יהיה לו בנים ממנה נמצאו דבריה בדאים. אבל לפי אבא מרי ז״ל לאו אמילתא דלעיל קאי דא״כ היכי קאמר ר׳ אמי אף בזו יוציא ויתן כתובה דהא במילתי׳ דלעיל לית לה כתובה אלא אמתני׳ קאי דקתני שהה עמה עשר שנים אינו רשאי ליבטל ויוציא ויתן כתובה. אמר הבעל לא אגרשנה אלא אזול ואבדוק נפשאי ואם יהיו לו בנים ממנה א״ר [אמר] יוציא ויתן כתובה. הוא אומ׳ הפילה בתוך עשר ולא אוציא והיא אומרת לא הפלתי ויש לב״ד לכופו ולהוציא מידו א״ר אמי אף בזו היא נאמנת דאם איתה דאפלה נפשה בעקרתא לא מחזקא ואם נשאת לשלישי ואמרה איהי אפילי׳ ויש לי כתובה והוא אומר לא הפילה ולית לה כתובה בכה״ג מאי בעל מהימן. ו)ואי אמרת נמי הפלת כלומר ויש לה כתובה והוא אומר לא הפילה כלל מסת׳ דאיהו נאמן ולא אמרי׳ בהא נפשה בנפלנית לא מחזקה להוציא כתובה מידו. ומאי דפי׳ הרב אלפס בהיא אמרה מיניה לענין כתובה קא׳ כדין מנה לי בידך והלה אומר איני יודע. לא נהיר דהיכא דאמר הוא מינה דבעי לאפוקי בלא כתובה ודאי כגון דאומר מינה קודם נישואין דאי בשעת נישואין היתה ראויה לבנים ולבתר הכי אינה ראויה לא מפסדה כתובה בהם דנסתחפה שדהו [וא״כ] איכא לעיוני דהא קי״ל כרב נחמן ור׳ יוחנן דאמרי מנה לי בידך והלה אמר איני יודע פטור אע״ג דקי״ל כר״ג גבי מוכת עץ אינו והוא אומר לא כי אלא דרוסת איש את דאיהי מהימנא דברי ושמא ברי עדיף. הא אסיקנא בפ״ק דכתובות שאני התם דאיכא חזקה מגופיה אי נמי משום דאיכא למימר מיגו אבל הכא כי היכי דאיכא חזקה לדידה דבת בנים איכא חזקה לדידיה

תוספות

שור המועד. רבי לא פליג אקרא אלא כלומר התם מתקיימין דברי רשב״ג דלא מיתחזיק אלא בתלת זימני[ד] :

נישאת למי שאין לו בנים תצא בלא כתובה. משמע דמן השני יש לה כתובה וכן משמע בסמוך דקאמר ניתנת לשליש ולא היו לה בנים מהו דליתבעוה הנך קמאי משמע שהשני נתן לה כתובה ותימה לר״י דאמאי יש לה כתובה מן השני הא כיון דאסר לה לשלישי א״כ סבר דבתרי זימני הויא חזקה וכ״ת משום דאמרה ליה השתא הוא דכחשי ונסתפקה שדהו אם כן מאי קבעי ניתנת לשלישי כו׳ מי מצי אמרי לה דאיגלאי מילתא דאת גרמת או דלמא מצית אמרה להו השתא הוא דכחשי הלא אע״ג דלא ניתנת לשלישי אין לה כתובה מן השני אלא מטעם דמלי אמרה השתא הוא דכחשי ואר״י דלענין ממון מודה רבי דלא הוי חזקה עד דאיתחזיק בג׳ זימני כדאשכחן בשור המועד דבשור המועד לא פליג כדפירשתי לעיל ומיהו תימה דהשתא לענין איסורא לא סמכינן אדוב נשים דחזיין לבנים משום דאיתרע רובא ע״י דאיתחזק בתרי זימני ולענין ממון סמכינן אהאי רובא אע״ג דאיתרע בתרי זימני ובעלמא[ה] אמרי׳ איכא דאזלינן בתר רובא לענין איסורא ולענין ממונא לא אזלינן[א] : **תצא בלא כתובה.** לכאורה נראה דוקא בשהתה עם השלישי דומיא דנשאת לשלישי ולא היו לה בנים דבסמוך ובעמא לענין ממון לא מחזקינן לה בעקרה עד דאיתחזק בתלת זימני וא״ת מן השלישי נמי לא תפסיד כתובה דתימא ליה השתא הוא דכחשי כמו שאומרת לראשון ולשני י״ל דטענה דהשתא הוא דכחשי לא מהני להוציא אלא לענין שלא תחזיר מה שגבתה מראשון ומשני אבל קשה לאי בשהה עמה י׳ שנים היכי קאמר בסמוך גבי ניתנת לרביעי והיו לה בנים או דלמא מני אמר לה אדעתא דהכי לא גרשתיך והא אע״ג שהיא בת בנים על כרחו הוא צריך לגרשה כיון דלא זכה ליבנות ממנה לכך נראה לר״י דלאלתר תצא שלא בכתובה ולא משום קנס דקנסוה כמו בשניות לפי שניתנת באיסור מדקבעי בסמוך ניתנת לרביעי והיו לה בנים או דלמא מני אמר לה אדעתא דהכי לא גרשתיך והא אע״ג שהיא בת בנים על כרחו הוא צריך לגרשה כיון דלא זכה ליבנות ממנה לכך נראה לר״י דלאלתר תצא שלא בכתובה ולא משום קנס דקנסוה כמו בשניות לפי שניתנת באיסור מדקבעי בסמוך ניתנת לרביעי והיו לה בנים מן הרביעי מחרת ותובעת לשלישי דאיגלאי מילתא דלאו מקח טעות הוא וכן מצא ר״י בהלכות דרב יהודאי גאון דבלא הכיר בה מיירי אבל הכיר בה יש לה כתובה והא דקתני בתוספתא ניתנת למי שאין לו בנים תצא שלא בכתובה מפני שנישואיה נישואי מיעוט נראה שהסופרים טעו וכתבו מיעוט במקום טעות דלא שייך כאן לשון מיעוט כלל: **אי איהי שתקא אנן מי שתקינן.** וא״ת דתנן בהשולח (גיטין מו: ופס) המוליא אשתו משום אילונית רבי יהודה אומר לא יחזיר כו׳ נשאת לאחר והיו לה בנים והיא תובעת כתובתה א״ר יהודה אומר לה שתיקותיך יפה מדבוריך והשתא תקשה התם אי היא שתקה אנן מי שתקינן וי״ל התם כיון דתקינן לרבי יהודה דלא יחזיר ליכא למיחש לקלקולא ורבנן אע״ג דיחזיר לא חיישינן התם לקלקולא כיון דלא[ו] חשיב לבדוק יפה בסימני אילונית גמר בדעתו לגרש בכל ענין ולהכי שתקינן וכי תובעת כתובתה מני אמר לה אדעתא למיתב כתובה לא גירשתיך אבל הכא דליכא תקנה דלא יחזיר פריך שפיר היכי שתקינן ואפי׳ רבנן דלא חייש התם לקלקולא היינו דוקא בספק אילונית דכיון דלא חשש לבדוק יפה גמר לגרש בכל ענין אבל הכא אין בידו לבדוק ומוכיח הדבר שמשום הכשולה אבר נישאת לבנים ולא היו לה בנים שם רע ונדר ואילונית אני מויאלך והכא אע״ג דלא אמר לה משום עקרות אני מויאלך מני מקלקל לה כדפי׳ ומשני דהכא לא שייך קילקולא דאמרינן השתא הוא דבריתא וכשעה שגירשה לא היתה ראויה אבל בשם רע ונדר ואילונית איכא קלקולא כשנתגלה בסוף שהשם רע היה שקר ולא היתה אילונית גם מתחלה דאם היתה לא הוה בריאה לעולם ונדר נמי כיון שיכול להפר כאילו לא היה נדר ואם תאמר דבפ״ק דנדה (דף יג: ופס) אמר גבי אשה שאין לה וסת לא יחזיר אפי׳ הדר ואיתקן משום קלקולא והשתא הא אין יכול לקלקלה לאמר השתא הוא דבריאת כדאמרי׳ הכא ואר״י דלא דמי דקלקול בנים אין רפואה מועלת כ״כ ולכך בשעה שגירשה לא היתה בת בנים דלא שכיח[ז] שתרפא לגמרי מגרש לה אבל קלקול דוסת שכיח להתרפאות ולא גמר ומגרש דיאמר אילו הייתי יודע שסת מועיל לה לא הייתי מגרשה וה״ר שלמה מדריו״ם תירץ דהתם יש לחוש שתקבע וסת כמו שהתחילה לקבוע סמוך לגירושין דליכא למימר השתא הוא דבריאת דהא איגלאי מילתא למפרע דבעוד שהיתה תחתיו איבריאת: **שבינו לבינה היא נאמנת.** תימה דבמאי איירי דאי בשהתה עשר בנים עמו למה לי טעמא דאין יורה כחץ נמי יוליא ויתן כתובה לפי שלא זכה ליבנות ממנה ואי לא שהה ניחוש שמא עייניה נתנה באחר כמשנה אחרונה דסוף נדרים (דף 5:) דתנן בראשונה היו אומרים ג׳ נשים יולאות ונוטלות כתובה השמים ביני לציבו פי׳ גלוי לשמים שאין יורה כחץ דהכי משמע התם בגמרא כו׳ חזרו ואמר שלא תהא אשה נותנת עייניה באחר ומקלקלת על בעלה אלא השמים ביני לציבו יעשו דרך בקשה יבקשו שניהם רחמים או כמו שפר״ח שיעשו סעודה ויתפייסו וכ״ת התם באינה באה מחמת טענה והכא בבאה מחמת טענה מ״מ ניחוש שמא נתנה עייניה באחר ועוד דהתם אם אין באה מחמת טענה מאי נפקא לה מיניה ובמשנה ראשונה למה אמרו יוליא ויתן כתובה והיא דסוף שמעתין דכופין בבאה מחמת טענה ולא חיישי׳ שמא עייניה נתנה באחר ליכא לאוקמה בידוע שהוא עקור או בשהתה עמו י׳ שנים ויש לו בנים מאשה אחרת דאי לאו דבאה מחמת טענה לא היו כופין משום ביטול פריה ורביה כיון דיש לו בנים והך דהכא ליכא לאוקמה בשהה י׳ שנים ויש לו בנים ובאה מחמת טענה דא״כ אפי׳ יורה כחץ נמי כופין כיון דלא זכה ליבנות ממנה ומיהו י״ל קלא הכיון דיש לו בנים אין לתלות[ו] באושא שלו אלא אית לן למימר דאדרבה איהי היא דלא זכתה כדאמר לעיל ולכך לריכה טעם דיורה כחץ ואע״פ שיש לו בנים מאשה אחרת שמא אח״כ נתקלקל ויש להאמינה דמוכח מילתא דשהה י׳ שנים ולא ילדה ומה שלא אמרה מיד משום דעד י׳ שנים לא היינו חוששין לדבריה דהוה תלינן בעייניה נתנה באחר א״ג איכא לאוקמה בדלא שהה עמה י׳ שנים ובבאה מחמת טענה דכיון שיש לה טענה מעליא לא רלו להפסידה ואוקמוה אדין משנה ראשונה דלא חשו לעייניה נתנה באחר והיא דנדרים באינה באה מחמת טענה ומ״מ למשנה ראשונה יוליא ויתן כתובה משום דשמא אין לה הנאת תשמיש כ״כ כשאין יורה כחץ או שטוענת שרוצה שיהא לה זכר דמי שאין לו בנים חשוב כמת והכ״ר יאחז בן רבינו מאיר פירש דהכא איכפת לשלישי קאי דאמרו תנא בלא כתובה וקמ״ל דאי אמרה דאין יורה כחץ דנאמנת ולא תפסיד כתובתה ממנו דחזיא ליה כיון דאין יורה לבנים וקשה לר״י דמתוך הלשון משמע דהוא אמרה מיניה דמתמת שהיו יחד הרבה ולא הולידו מחמת כן באים לב״ד ועוד ק״ק דלמה אין לחוש שטוענת כן ומשקרת בשביל כתובה וה״ר שמואל ב״ר חיים פירש דהכא איירי כששהתה עם השלישי י׳ שנים וכרשב״ג דאמר בתלת זימני הויא חזקה דמסקנא דשמעתין כוותיה אתיא דקאמר הוא אומר

אפילה

ז) נראה דל״ל בכה״ג מאי אי בעל מהימן או דהיא מהימנה ומסתבר דאיהו מהימן וכו׳.